

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 105. szám
1991. május 7., kedd

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 185 forint
Ára: 7,40 forint

Ritmuszavarok

Újabb halálos áldozatok Horvátországban – Szavunk az előszobában – A csokornyakkendős úr türelmetlen
Az új rektorhelyettes az oktatás reformjáról – Diákok, határtalanul – A Torockó völgye

George Bush amerikai elnök tegnap, közép-európai idő szerint délután rendhagyó módon az újságírók tapsa és üdvözlő kiáltásai közepette érkezett vissza a kórházból a Fehér Házba. Az elnök két szívspecialistája szerint korához képest rendkívül jó erőnlétben van, vérkeringése maximális terhelést is képes elviselni.

Kevesen követték Szlovákiában Vladimír Meciar volt kormányfő híveinek tegnapi politikai sztrájkra szólító felhívását. A szervezők arra számítottak, hogy legalább 65 termelő egységben áll le hétfőn a munka, ehelyett azonban csak egy alumíniumkohó és egy szénbánya dolgozói szüntették be a munkát.

Romániában nagy port vert fel az Erdéllyel foglalkozó egri tudományos értekezletről készült film, amelyet a román televízió pénteken, majd tegnap kora este, közvetlenül a magyar nyelvű adás után kalózkazettáról, hanghasondással játszott le. Nyilván megszólalt a Vatra Romaneasca bukaresti szervezete is, nyilatkozata szerint Egerben a magyar revizionista stratégia akciószervezeteiba illeszkedő románellenes találgatók tartottak.

Hosszú tárgyalássorozat után várhatóan május 13-án aláírják a kisvállalkozásokat támogató német-magyar vegyes pénzalap szerződését. Ezzel egyidőben az MNB és a Deutsche Ausgleichs Bank megkötötte az alap működését lehetővé tevő megállapodást.

Az MTA 151. közgyűlése

Egy év telt el azóta, hogy – a politikai rendszerváltás után – a Magyar Tudományos Akadémia új közgyűlési ciklust kezdett, s ez mindjárt egy új akció kidolgozását tette szükségessé – mondotta megnyitó beszédében Kosáry Domokos, az MTA elnöke, az Akadémia 151. közgyűlésén.

A tanácskozás hétfőn kezdődött meg az Akadémia várbeli kongresszusi termében. A rendszerváltásnak megfelelően két alapvető figyelembe venni: egyrészt a tudományos kutatást és az Akadémiát ki kell szabadítani abból a bürokratikus rendszérből, amely akadályozta a tehetségek kibontakozását, másrészt a tudomány „működőképességét” is meg kell őriznünk – állapította meg az elnök.

A tudománypolitika legfőbb kérdései mellett az 1991-es közgyűlést az Akadémia megalapítója, gróf Széchenyi István emlékének szentelik születése 200.

évfordulóján. Széchenyi István életútja, életműve önmagában is szinte összefoglalja nemzeti történelmünk főbb tanulságait – mondotta Antall József miniszterelnök, aki a kormány nevében üdvözölte a tudóstestületet.

A hagyományoknak megfelelően az akadémiai közgyűlés első napján áadták át az Akadémiai Aranyérmeket. Az elnökség az idén ezt Erdős Pálnak, az MTA Matematikai Kutatóintézetének kutatóprofesszorának adományozta a matematika, ezen belül elsősorban a kombinatorika, a halmazelmélet, a számelmélet területén elért, nemzetközileg is kiemelkedő, a fejlődés irányait meghatározó eredményeiért.

Ezt követően adták át az akadémiai díjakat, amelyeket az idén a tudomány 22 képviselője vett át. Az akadémiai újságírói díjat Palugyai István és Staar Gyula kapta.

Harckészültség Jugoszláviában

A Tanjug hírgyűlése tegnap esti jelentése szerint Jugoszlávia egész területén harckészültségbe helyezték a szövetségi köztársaság fegyveres erőit. A belgrádi védelmi minisztérium azt közölte, hogy a katonák a „harci szabályzat” szerint fognak eljárni, ha támadás

éri őket. A rendelkezés közvetlen előzménye egy nagyméretű incidens volt. Tegnap Splitben 30 ezres tömeg támadta meg a haditengerészeti főparancsnokságot őrző páncélosokat. (Összefoglaló írásunk a 2. oldalon.)

Göncz Árpád találkozott Helmut Kohllal

Göncz Árpád köztársasági elnök Richard von Weizsacker német szövetségi elnök meghívására eleget téve négy napig tartózkodik Németországban. Személyében magyar államfő először tartózkodik az ismét egységes német földön. Kíséretének tagjai között van Kupa Mihály pénzügyminiszter, Surányi György, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, Somogyi Ferenc külügy-

minisztériumi államtitkár és Manherz Károly, valamint Szunyogh Károly, mindketten címzetes államtitkárok. A magyar köztársasági elnök délelőtt Helmut Kohl német kancellárral is találkozott. Göncz Árpád a német-magyar együttműködés kereteinek további tágításáról tárgyal az immár legnagyobb kereskedelmi partner csúcsszintű képviselőivel.

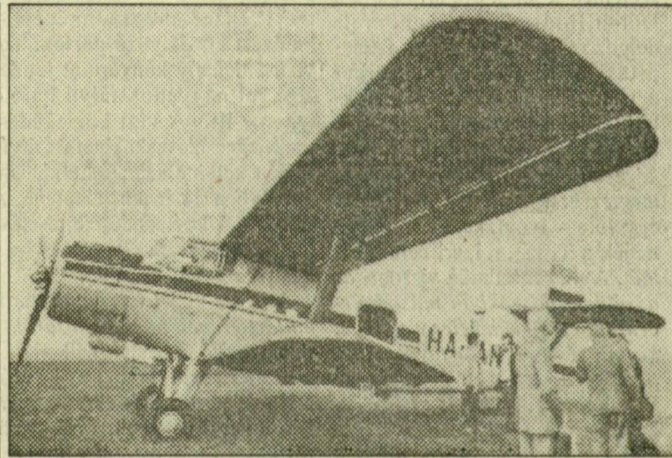
Nyilatkozat a világkiállításért

A Bécs-Budapest Világkiállítás 1995-ös megrendezése mellett foglaltak állást a Társaság a Világkiállításért Országos Egyesület kezdeményezésére összehívott tanácskozás résztvevői hétfőn, a Gellért Szállóban.

Közös nyilatkozatukban – melyet országgyűlési képviselők, önkormányzati vezetők, és más közéleti személyiségek mellett Habsburg Ottó, a Páneurópai Unió elnöke is aláírt – kifejtették: a világkiállítást vállalkozói alapon célszerű megszervezni, beleértve ebbe az állami költségvetési hozzájárulást is. A rendezvény mellett szól, hogy a nemcsak célt jelent a nemzet számára, de az

ország jelenlegi nehéz helyzetében alkalmat nyújt a gazdasági fellendülésre, s a nemzeti vagyon jelentős növelésére. A tanácskozáson egyetértés született abban is, hogy az Expo megrendezéséhez kapcsolódó fejlesztések összehangolását és irányítását egy megalakítandó szerv, a Világkiállítási Tanács lássa el.

A Nyilatkozat aláírói szorgalmazták a mielőbbi döntést, s felkértek a fővárosi önkormányzatot, a kormányt és a Parlamentet, hogy a lehető legrövidebb időn belül hozzák meg a közvélemény elvárásának megfelelő határozatukat. (MTI)

Nagy László felvétele

Startra készen az AN 2-es

A LEVEGŐBEN NINCS ORSZÁGHATÁR

Repülhetünk Szabadkára

Gyalog, biciklivel, gépjárművel s újabban vonattal is elérhető Szeged jugoszláviai testvérvárosa, Szabadka. Ami még hiányzott a közlekedési módok skálájáról – a repülőgépes utazás –, az hamarosan törölhető lesz. A hazai légügyi közlekedési politika kedvező fordulatának köszönhetően ugyanis talán még májusban indítják a két város repülőtere közötti légi járatot. Tegnap délelőtt 11 órakor startolt is az a felvetelünkön látható AN 2-es gép – önkormányzati, légügyi és idegenforgalmi szakemberekkel a fedélzetén –, mely az első nemzetközi charterjárat utasait viszi majd.

Rövid idő, néhány hét alatt jutottak el odáig a szervezők, hogy az első járat – igaz, még külön engedéllyel – megtehesse a 20–20 perces oda-vissza utat. Még várják ugyan az MNB-nek a bartellüzletet jóváhagyó engedélyt, de mint tegnap a szabadkai városházán a két város vezetői kifejtették: a Kompas és a Sziki Tours közti pénzügyi elszámolási módot mindenképpen és mielőbb meg fogják találni.

Tizenkét utas fér el az AN 2-esen, de a Sziki Toursnál úgy kalkulálnak, 1500 forintos jegyekkel már nyolc utassal is indulnak. Sőt, a reggel Szabadkára, délután vissza repülő gép elegendő jelentkező esetén többször is fordulhat – a szabadtéri idején akár éjszaka, az előadások után. S ha a belgrádi légügyi egyeztetés és az MNB engedélye ezt lehetővé teszi, az országhatárokat egyre inkább láthatatlanná tevő regionális együttműködés újabb eredménye születik meg. A levegőben nincs országhatár – e szimbolikus értelmű gondolatot hangsúlyozta Szeged alpolgármestere, Túhegyi József. Skonda Ödön államtitkár, légügyi főigazgató azt tette hozzá, hogy a Pentagonaléhoz tartozó országok közösségének példaadó vállalkozása lehet ez a járat. Indítását egyébként azért is tervezik még májusra, mert most ünneplik Szabadka fennállásának, pontosabban megléte első írásos emlékének 600. évfordulóját. Tegnap este a főtéren szabadtéri koncerttel, ma várostörténeti állandó kiállítással, és a nagytemplomban önkormányzati istentisztelettel ünneplik a város évfordulóját. A mai programon részt vesz Szeged polgármestere, dr. Lippai Pál is.

A vállalkozásban részes Aviaexpress és a szegedi Aeroklub munkatársai bizakodóak: már csak az út szépsége miatt is lesz elegendő utasok.

– pályá –

A Tisza – az Alföld főútvonala

Szeretem nézni a vizet. Megnyugtat a hűs tó, a lassú sodrású folyó látványa. El sem tudnám képzelni, hogy olyan helyen éljek, ahol nincs a közelben tó, folyó vagy patak. Így lehet ezzel a Tisza mellé húzódó minden alföldi ember. A Tisza hossza alapján Európa 11. vízyűjtő területe szerint 10. legnagyobb folyója. Hasznosításáról gondolkodni természetesen tekinthető abban a megyében, melyet a folyó 108 kilométeres szakasza szel ketté, így 15 település sorsát, Csongrád megye lakosságának háromnegyedét, az itteni ipari kapacitás 90 százalékát érinti. A megyei közgyűlés legutóbbi ülésén foglalkozott a Tisza hosszú távú hasznosításával. A koncepció alapját az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság tanulmánya jelenti.

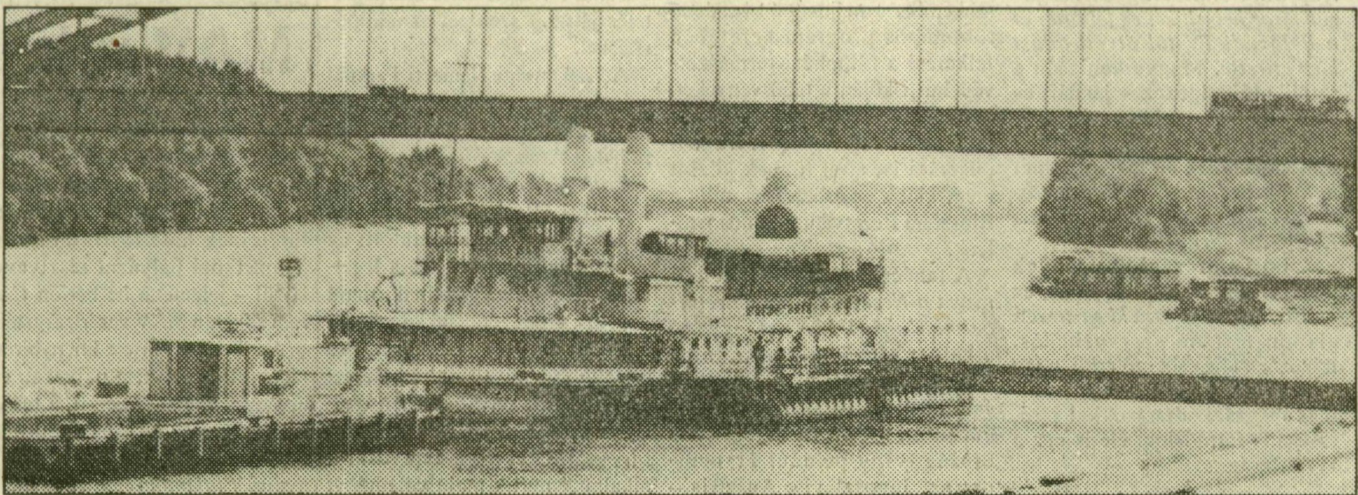
gyékn területén torkollanak a Tiszába. Ez is oka annak, hogy Csongrád megyének közel a fele tartozik az árvízi elöntéssel veszélyeztetett területhez. A nagy árvizek idején a környező terep-

szintnél 4-5 méterrel magasabb árhullám vonul le, másodpercenként közel négyezer köbméter víz mozog a gátak között, ezért elsőrendű feladatnak tekinthető a matuzsálemi korú földtöltések

erősítése és fejlesztése. Régióta vajúdik a Maros-torok rendezése, ugyanis a folyó túlságosan megközelítette az árvízvédelmi töltést.

A Tisza az egyik leginkább in-

gázoló vízállású folyó, de – köszönhetően a vízlépcsőknek – megyei szakaszán másodpercenként 20 köbméter víz bármikor kivehető és hasznosítható. Ugyanakkor a folyó vízének minősége

olyan romlik. Nagymamámék még ittak a Tiszából, mi már fürödni sem merünk benne, annyira szennyezett a víz. A víz drasztikusan romló minősége – állítólag – a folyó élővilágát még nem károsította visszavonhatatlanul. A szennyezés eredete azonban csak részben „külföldi”, a békalencse-invázió a Körösökből érkezik, s ipari szennyeződések is terhelik a folyót, de megdöbbenő, hogy a szegedi szennyvíz tisztítatlanul mocskolja a „Szőke Tiszát”, sőt a Dongéri főcsatorna Kecskemét és Kiskunfélegyháza szennyét vezeti ide. A megyei közgyűlés éppen ezért kezdeményezte, hogy a szomszédos megyével június 30-ig tisztázzák: a Dongér főleg Tömörkényt zavaró vízminőségét hogyan lehetne javítani. A holtágak még szennyezettebbek, a víz itteni minőségét igen költséges javítani, ez megoldásra váró tennivaló. A közgyűlés javaslata: a környezetvédelmi bírság jelenleginél nagyobb hányada illesse meg az érintett önkormányzatokat, hogy ne a „nagykalapba kerüljön”, hanem az adott gond orvoslására fordíthatassák. Egyébként is tisztázásra vár, hogy a települések önkormányzatának tulajdonát képezi-e például a holtág.

A folyómenti városok, falvak a (Folytatás a 2. oldalon)

A legnagyobb mellékfolyók – a Hármás Körös és a Maros – me-